



Prawo międzynarodowe publiczne

podsumowanie i organizacje
międzynarodowe

Michał Małaszkiwicz Katedra Prawa Międzynarodowego i
Europejskiego UW r

Prawo międzynarodowe a prawo krajowe

PRAWO KRAJOWE

ustawodawca=
parlament

obowiązkowe sądownictwo,
system sądów

władza wykonawcza

scentralizowany system
organów egzekwujących
prawo

hierarchiczny system źródeł
prawa



PRAWO MIĘDZYNARODOWE

państwa same „tworzą, stosują, łamią”,
egzekwują odpowiedzialność

sądownictwo dobrowolne,
niehierarchiczne

brak władzy wykonawczej

poza wyjątkami (RB ONZ, niektóre reżimy
traktatowe) sankcje zdecentralizowane

fragmentacja, regionalizacja, „sieć”, brak
hierarchii źródeł jedynie hierarchia norm

**Problem relacji pomiędzy prawem krajowym a
prawem międzynarodowym**

„Co?” Prawo międzynarodowe – przykładowe obszary regulacji

ROZGRANICZENIE KOMPETENCJI PAŃSTW W PRZESTRZENI

regulacje dot. obszarów
niepodlegających suwerenności
państwowej

<https://traktaty.msz.gov.pl/>

Prawo
Kosmiczne

Prawo
Lotnicze

umowy regulujące
przebieg granic
państw

Prawo Morza

„CZĘŚĆ OGÓLNA”

zasady
odpowiedzialności
międzynarodowej

Prawo
Traktatów

Międzynarodowe
Prawo Pracy

Międzynarodowe
Prawo
Karne

Międzynarodowe
Prawo Podatkowe

Międzynarodowe
Prawo Handlowe/
Gospodarcze/
Inwestycyjne

Prawo Ochrony
Środowiska

Prawa Człowieka

OCHRONA INTERESÓW (I WARTOŚCI) PONADPAŃSTWOWYCH

Międzynarodowe
Prawo Ochrony
Zdrowia Publicznego

Międzynarodowe
Prawo
Humanitarne

OCHRONA KOMPETENCJI PAŃSTW

prawo
dyplomatyczne i
konsularne

prawo dot. użycia
siły (*ius ad bellum*)

prawo dot.
immunitetu
państwa

Międzynarodowe
Prawo Prywatne
Międzynarodowe

Umowy dot. koordynacji
systemów zabezpieczenia
społecznego

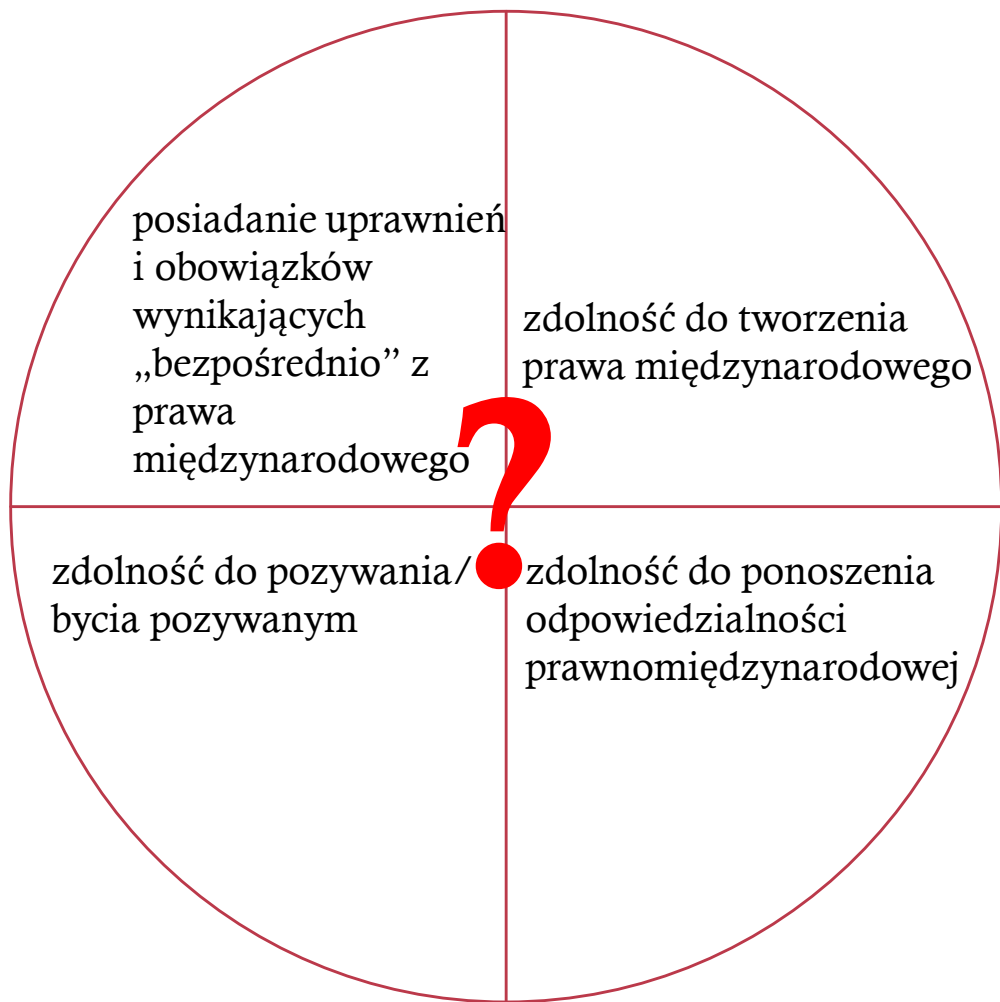
KORDYNACJA OBROTU MIĘDZYNARODOWEGO

Źródła (formalne) prawa międzynarodowego – „Jak?”

- ◆ **Art. 38. Statut MTS**
- ◆ 1. Trybunał, którego zadaniem jest orzekać na podstawie prawa międzynarodowego w sporach, które będą mu przekazane, **będzie stosował**:
 - a) **konwencje międzynarodowe**, bądź ogólne, bądź specjalne, ustalające reguły, wyraźnie uznane przez państwa spór wiodące;
 - b) **zwyczaj międzynarodowy**, jako dowód istnienia powszechnej praktyki, przyjętej jako prawo;
 - c) **zasady ogólne prawa**, uznane przez narody cywilizowane;
 - d) z zastrzeżeniem postanowień art. 59 *związanie wyrokiem*, **wyroki sądowe** tudzież **zdania najznakomitszych znawców prawa publicznego różnych narodów**, **jako środek pomocniczy** do stwierdzania przepisów prawnych.
- ◆ **+ akty jednostronne**
- ◆ **+ uchwały prawotwórcze organizacji międzynarodowych**
- ◆ **znaczenie *soft law***

Podmiotowość w prawie międzynarodowym – „Kto?”

Atrybuty podmiotowości



niejednaki charakter podmiotów prawa międzynarodowego

Opinia MTS w sprawie hrabiego Bernadotte

Państwo jako podmiot prawa międzynarodowego

**CECHY
PODMIOTOWOŚCI:**
pierwotna, pełna

def. państwa ludność- terytorium -
władza (art. 1 Konwencji o prawach i
obowiązках państw z Montevideo)

**SUWERENNOŚĆ
PAŃSTWA** (polit. =
niepodległość)



ograniczanie zakresu/
naruszenia suwerenności

**ZASADA
SUWERENNEJ
RÓWNOŚCI
PAŃSTW**

zakaz ingerencji
w sprawy
wewnętrzne

zakaz użycia siły+ obowiązek pokojowego
załatwiania sporów

nienaruszalność
terytorium

immunitet
państwa i jego
przedstawicieli

domniemanie
kompetencji
państwa

doktryna statku
Lotus

Opinia MTS w
sprawie
legalności użycia
broni atomowej

**ZNACZENIE
EFEKTYWNOŚCI I
UZNANIA**

Państwo jako podmiot prawa międzynarodowego

tradycyjnie *ius contrahendi, ius standi, ius legationis, ius ad bellum**

„kompetencja
kompetencji”

stanowienie prawa krajowego

sprawowanie zwierzchnictwa
i jurysdykcji w odniesieniu
do ludności i terytorium

KOMPETENCJE PAŃSTW

swoboda uznawania
państw i rządów

decydowanie o sojuszach/
członkostwie w organizacjach
międzynarodowych

tworzenie prawa
międzynarodowego
poprzez umowy i
zwyczaj

W JAKI SPOSÓB PAŃSTWA DZIAŁAJĄ?

**osoby działające w
imieniu państwa:**

- władze publiczne (w tym władza ustawodawcza, wykonawcza, sądownicza)
- przedstawiciele dyplomatyczni
- siły zbrojne

Znaczenie działań państwa:

- zawieranie umów międzynarodowych
- tworzenie zwyczaju
- akty jednostronne
- odpowiedzialność państwa
- uznanie

Organizacje międzynarodowe jako podmioty prawa międzynarodowego

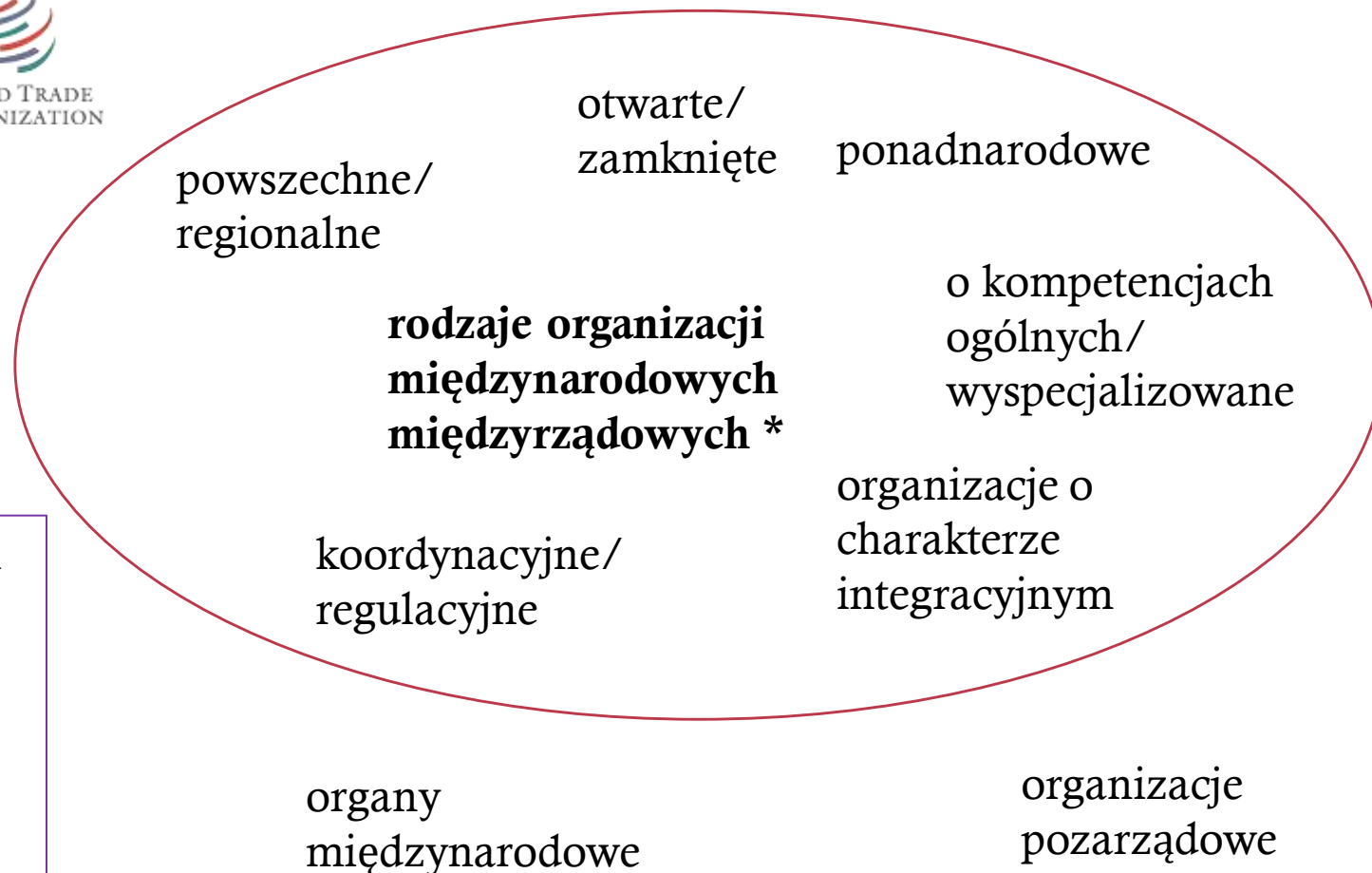


CECHY PODMIOTOWOŚCI ORGANIZACJI:

- wtórna
- funkcjonalna
- obiektywna

Kompetencje organizacji międzynarodowych

- określone w statucie organizacji
- pro foro interno/externo
- ograniczone zasadą przyznania (zasada kompetencji powierzonych)
- wyraźne i dorozumiane
- **możliwość działania *ultra vires***



Jednostka jako podmiot prawa międzynarodowego

CECHY PODMIOTOWOŚCI JEDNOSTKI:

- wtórny
- ograniczony

BRAK możliwości tworzenia
prawa międzynarodowego



Prawa Człowieka

PRZEJAWY PODMIOTOWOŚCI JEDNOSTKI W PRAWIE MIĘDZYNARODOWYM

legitymacja do składania
skarg przeciwko państwu w
systemie EKPC

Możliwość ponoszenia
odpowiedzialność w Prawie
Karnym Międzynarodowym

legitymacja jednostek do
występowania przeciwko
państwom do trybunałów
arbitrażowych na podstawie
BIT

sądy międzynarodowe,
trybunały arbitrażowe,
systemy rozstrzygania sporów



Organizacje międzynarodowe
(rządowe) GO's powszechnie

Akty jednostronne



Organizacje międzynarodowe
(rządowe) GO's regionalne

Uchwały prawotwórcze
organizacji
międzynarodowych

Inne kategorie podmiotów

Stolica
Apostolska

ZKM

sądy krajowe

jednostka

osoby prawne (j. org) prawa
krajowego w tym
międzynarodowe organizacje
pozarządowe (NGO's)

RN

powstańcy

strona
wojująca

Non –
State
actors